

Економіка воєнного часу

УДК 330. 334:336.351

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14593400>

Інвестиційні моделі відновлення економіки України після війни

Пишний Максим Володимирович,

аспірант ДННУ «Академія фінансового управління», 01054, м. Київ,
вул. О. Гончара 46/48, Україна, maksym.pyshnyu@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8760-8582>

Олійник Олександр Анатолійович,

аспірант кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського
університету імені Рауфа Аблязова, 18036, м. Черкаси, вул. Нечуя-
Левицького 16, Україна, 3949585@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0009-0004-6093-753X>

Вишневський Ростислав Анатолійович,

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної
академії статистики, обліку та аудиту, 04107, м. Київ, вул. Підгірна 1,
Україна, mr.jumpu92@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0009-0008-2096-0064>

Прийнято: 14.12.2024 | Опубліковано: 03.01.2025

***Анотація:** Війна з росією завдала Україні значних втрат, зокрема руйнування інфраструктури й підприємств, зниження виробничих потужностей, скорочення обсягів внутрішньої та зовнішньої торгівлі.*

Ефективне відновлення економіки потребуватиме значного надходження інвестицій як із внутрішніх, так і із зовнішніх джерел. Одним із важливих напрямів є інвестиційні моделі відновлення економіки. Для України питання післявоєнної відбудови та покращення інвестиційного клімату є надзвичайно важливими та актуальними. Одним із раціональних напрямів залучення необхідного капіталу для інфраструктурних проєктів, що допоможе відновити економіку, створити робочі місця та перезапустити регіон, є державне партнерство. Основною **метою** дослідження є формування інвестиційних моделей відновлення економіки України після війни. **Методи.** При дослідженні інвестиційних моделей використовувалися методи аналізу, синтезу, порівняння, логічної дедукції та теоретичного узагальнення. **Результати.** У статті доведено важливість інвестицій для української економіки. Виявлено, що державне партнерство стане вирішальним елементом у відновленні та розвитку економіки України. Зазначено, що капіталовкладення є важливим чинником економічної реконструкції, який сприяє забезпеченню фінансової стабільності та створює основу для відновлення економіки. З'ясовано основні фактори стимулювання інвестицій державою. На підставі аналізу особливостей інвестування в українську економіку визначено моделі її відновлення. У **висновках** запропоновано основні напрями зміцнення інвестиційної моделі. Надалі дослідження можуть бути зосереджені на оцінюванні ефективності інвестиційних моделей відновлення, зокрема порівнянні різних інвестиційних стратегій, таких як інфраструктурні проєкти, розвиток людського капіталу, підтримка малого та середнього бізнесу, з метою ефективного залучення капіталу.

Ключові слова: фінансова стабілізація, економічна реконструкція, державне партнерство, інфраструктурні проєкти.

Investment models for the recovery of Ukraine's economy after the war

Maksym Pyshnyy,

Postgraduate of the SESE “The Academy of Financial Management”, 01054, Kyiv,
st. O. Honchara 46/48, Ukraine, maksym.pyshnyy@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8760-8582>

Oleksandr Oliinyk,

Postgraduate of the Department of Economics, Accounting and Taxation of the
East European University named after Rauf Ablyazov, 18036, Cherkasy,
st. Nechuya-Levytskogo 16, Ukraine, 3949585@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0009-0004-6093-753X>

Rostyslav Vyshnevskiy,

Postgraduate of the Department of Finance, Banking and Insurance of the National
Academy of Statistics, Accounting and Audit, 04107, Kyiv, st. Pidhirna 1,
Ukraine, mr.jumpy92@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0009-0008-2096-0064>

Abstract: *The war with Russia has caused significant losses to Ukraine, including the destruction of infrastructure, loss of businesses, reduced production capacity, and a decline in domestic. Effective economic recovery will require a significant injection of investment from both domestic and foreign sources. Ukraine's post-war economy requires a comprehensive approach to recovery and stabilization. One important area is investment models for economic recovery, including public partnerships. For Ukraine, the issues of post-war reconstruction and improvement of the investment climate are extremely important and relevant as they are an important driver of recovery. Public partnerships are one of the most*

*efficient ways to attract the necessary investments for infrastructure projects that will help restore the economy, create jobs and restart the region. **The purpose** is to develop investment models for the recovery of Ukraine's economy after the war. **Methods.** The investment model studies used analytical, synthesis, comparative, generalization, logical deduction, and theoretical generalization techniques. **Results.** This study demonstrates the importance of investment to the Ukrainian economy. Public partnerships were found to be a crucial factor in the reconstruction and development of the Ukrainian economy in the postwar period. All of this lays the foundation for economic recovery and fiscal stability. The authors identify the main factors that stimulate investment by the state. After analyzing the peculiarities of investment in the Ukrainian economy, the investment model for economic recovery is identified. The **conclusions** propose the main directions for strengthening the investment model. The focus of further research will be to assess the effectiveness of investment models for economic recovery, in particular to compare different investment strategies that can effectively attract investments, such as infrastructure projects, human capital development, and SME support.*

Keywords: *financial stabilization, economic reconstruction, public partnership, infrastructure projects.*

Постановка проблеми. Значна кількість секторів економіки України потребує модернізації та впровадження інноваційних технологій, але недостатня підтримка таких ініціатив від держави та бізнесу обмежує інвестиції в технологічний розвиток. Нестабільна економічна політика та відсутність узгоджених підходів до проведення економічних реформ, які б забезпечували захист капіталовкладень, можуть підвищувати ризики для інвесторів.

Через зниження довіри міжнародних партнерів та санкції Україна має обмежені можливості для залучення іноземних інвестицій у стратегічно важливі сектори; високі кредитні ставки створюють складну ситуацію для

внутрішніх інвесторів та малих і середніх підприємств (далі – МСП), які бажають інвестувати в економіку.

Воєнні дії стали основною причиною суттєвого скорочення іноземних інвестицій в економіку країни, зокрема через підвищений ризик фінансових втрат для партнерів, що створило значні виклики для України. Дослідження інвестиційних моделей для відновлення економіки стикається з низкою суттєвих викликів, серед яких високий рівень ризику, нестабільність правового середовища, недостатній рівень розвитку інфраструктури, обмежений доступ до фінансових ресурсів, низький рівень інноваційних інвестицій, слабка конкурентоспроможність підприємств та непослідовність економічної політики.

Сьогодні уряд розв’язує завдання відновлення приватної та критичної інфраструктури, підтримки бізнесу та забезпечення фінансової стабільності в країні, що слугуватиме поштовхом до формування державного партнерства щодо залучення приватних інвестицій у проекти відбудови.

Таким чином, питання формування інвестиційних моделей відновлення економіки в Україні є надзвичайно важливим і потребує подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання відновлення економіки шляхом інвестування розглядається в роботах багатьох науковців. О. А. Материнська, П. Д. Пустова [1] вирішальну роль у стимулюванні економічного зростання відводять іноземним інвестиціям. Т. Чернецька [2, с. 294] досліджувала роль державно-приватного партнерства в розвитку основних секторів національної економіки шляхом швидкої модернізації. Як зазначають І. Тодріна та С. Євсєєв [3, с. 17], на перших етапах відновлення економіки необхідним є створення спеціального Трастового фонду, що виконуватиме функції залучення та координації міжнародної допомоги кредитно-фінансових інструментів підтримки бізнесу.

О. М. Віттер, О. В. Кайлін та Н. М. Сторчок [4, с. 15] звертають увагу на

британську, французьку та німецьку моделі відбудови, які отримали найбільшу фінансову підтримку за планом Маршалла та є найбільш ефективними прикладами використання коштів. За твердженням М. І. Зверькова [5, с. 19], украй важливо, щоб основним завданням інвестиційної політики в короткостроковій перспективі був розвиток економіки через зростання локалізації виробництва в усіх галузях.

С. В. Свірко, Т. О. Власюк, О. А. Шевчук, І. В. Супрунова [6, с. 118] акцентували на вдосконаленні механізму реалізації державного партнерства у сфері інноваційного розвитку для урбанізованих територій.

R. Kirchner та G. Poluschkin [7] наголошують на тому, що приватні інвестиції потребуватимуть фінансових та страхових гарантій. Інвестиційні гарантії, такі як надаються урядом Німеччини, пропонують захист і допомагають мобілізувати приватні інвестиції німецьких компаній. Судова реформа та узгодження з нормами та правилами Європейського Союзу є обов'язковою умовою залучення більших інвестицій та просування до вступу в ЄС. Реформування інвестиційного клімату передбачає горизонтальні та вертикальні ринкові реформи в різних секторах економіки.

У дослідженні «Support to the Economic Recovery of Ukraine» [8] зазначено, що залучення інвестицій має відбуватися шляхом створення середовища з меншим регуляторним навантаженням. Це передбачає впорядкування та спрощення норм, проведення аудиту, оцінки впливу актів та залучення відповідних зацікавлених сторін до регуляторного процесу з одночасною розбудовою їхнього потенціалу.

A. A. Macid, M. R. Mursal, A. L. Zakir [9, p. 1521], розглядаючи відновлення економіки після війни на прикладі Карабахського регіону Азербайджану, роблять висновок, що разом із державними програмами та внутрішніми інвестиціями залучення іноземних донорів відіграватиме значну роль у забезпеченні сталого розвитку та миру.

K. Stamm і D. Vorisek [10] зауважують, що стимулювання

інвестиційного зростання має передбачати комплексні фінансові та структурні реформи; необхідно значно збільшити фінансування та гранти, а також залучати інвестування приватного сектору для відновлення економіки.

R. J. Moore [11, р. 455] досліджує вплив довоєнного та післявоєнного середовища на відновлення рівня вхідних прямих іноземних інвестицій із використанням різних моделей у країнах, які оговтуються від війни.

Погоджуємося з думкою таких учених, як D. Bak, H. Lee, G. Biglaiser [12], які стверджують, що післяконфліктні прямі іноземні інвестиції збільшують масштаби економічної реконструкції і є доказом підтримки механізму посередництва.

Однак більшість дослідників недостатньо уваги приділяють аспекту формування інвестиційних моделей для відновлення економіки. З огляду на це, тема є актуальною, що й зумовило вибір напряду дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових досліджень, питання ролі інвестицій у післявоєнному відновленні економіки України залишається недостатньо висвітленим. Для розробки концепції інвестиційної діяльності як ключового чинника відновлення необхідні ґрунтовні та комплексні дослідження. Критичний аналіз літератури довів, що залучення приватного сектору є визначальним для активного відновлення та реконструкції України. Фінансування середньострокової стратегії відновлення України, зокрема інфраструктурних проєктів, має відбуватися за допомогою державного партнерства та іноземних донорів у вигляді грантів, допомоги благодійних фондів, що є предметом довгострокової стратегії післявоєнної відбудови.

Ця стаття робить внесок у розв'язання проблеми ролі інвестицій у післявоєнному відновленні економіки України, акцентуючи на залученні приватного сектору, державному партнерстві, грантовій підтримці та допомозі благодійних фондів. Запропоновані підходи до фінансування інфраструктурних проєктів формують основи для розробки ефективної

інвестиційної політики.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою цієї статті є визначення ролі інвестиційних моделей відновлення економіки України після війни.

Відповідно до мети було сформульовано такі завдання:

- 1) проаналізувати роль державного партнерства та особливості інвестиційного забезпечення економіки України;
- 2) дослідити основні фактори стимулювання інвестицій;
- 3) визначити інвестиційні моделі економічного відновлення України;
- 4) запропонувати основні напрями зміцнення інвестиційних моделей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Здатність країни відновитися після війни значною мірою залежить від завдань державної політики, спрямованих на залучення інвестицій та покращення внутрішнього інвестиційного клімату. Інвестиції відіграють важливу роль у процесі реконструкції економіки, сприяючи збільшенню виробничих потужностей, модернізації інфраструктури та впровадженню нових технологій. Вони є визначальним чинником економічної реконструкції та впливають на всі аспекти економічного розвитку.

Важливим і необхідним завданням для України є залучення іноземних інвестицій, зумовлене необхідністю нарощування промислового потенціалу країни та економічної реконструкції [13, с. 87].

На рис. 1 представлено аналіз динаміки надходжень іноземних інвестицій в Україну з 2010 по 2024 рр. (три квартали даних за 2024 р.). Графік умовно поділено на дві частини, а точкою розриву є початок воєнних дій у 2014 році.

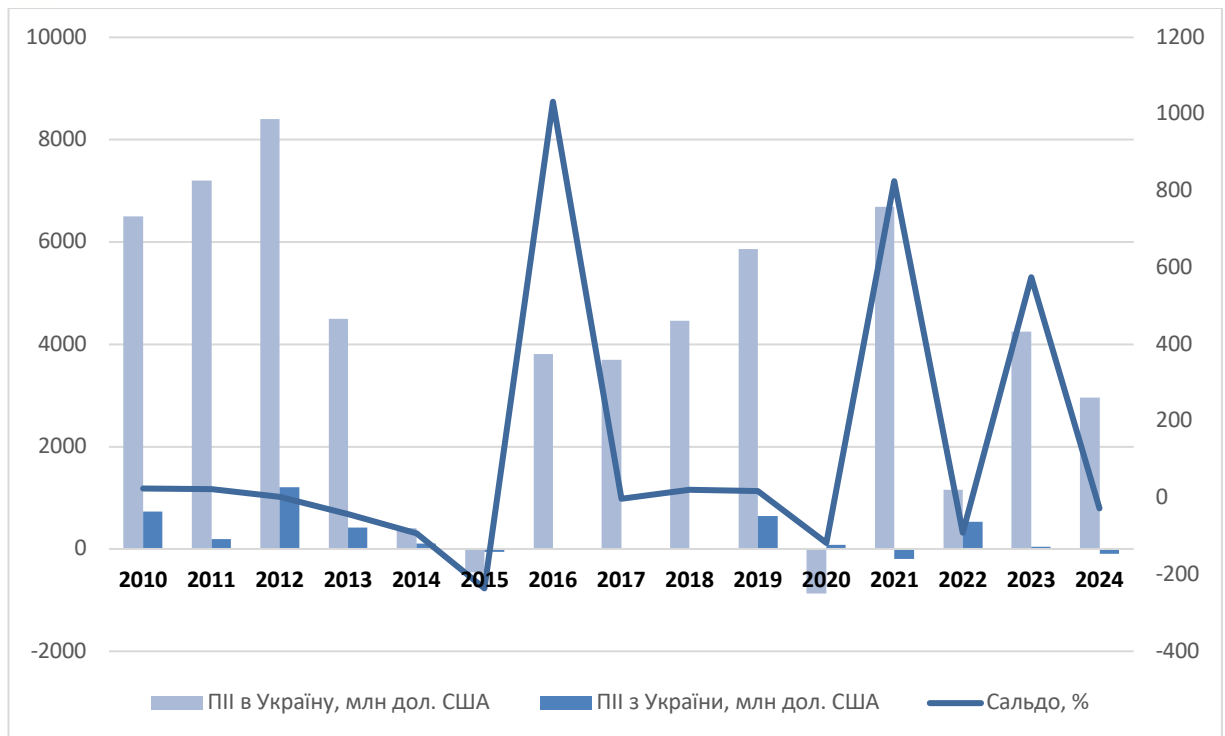

Рис. 1. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україні

Джерело: створено авторами на основі [14]

Позитивна тенденція у 2017-2019 рр. свідчила про зростання привабливості України для іноземних інвесторів. Через пандемію COVID-19 у 2020 році спостерігався період скорочення інвестицій у країну, а у 2021 році – зростання. Через воєнні дії, починаючи з 2022 року, відбулося різке падіння надходження фінансів, що відображає зниження інвестиційної привабливості як основного показника функціонування економіки країни [15].

На рис. 2 представлено динаміку середньорічного індексу інвестиційної привабливості України за період з 2010 по 2023 роки.

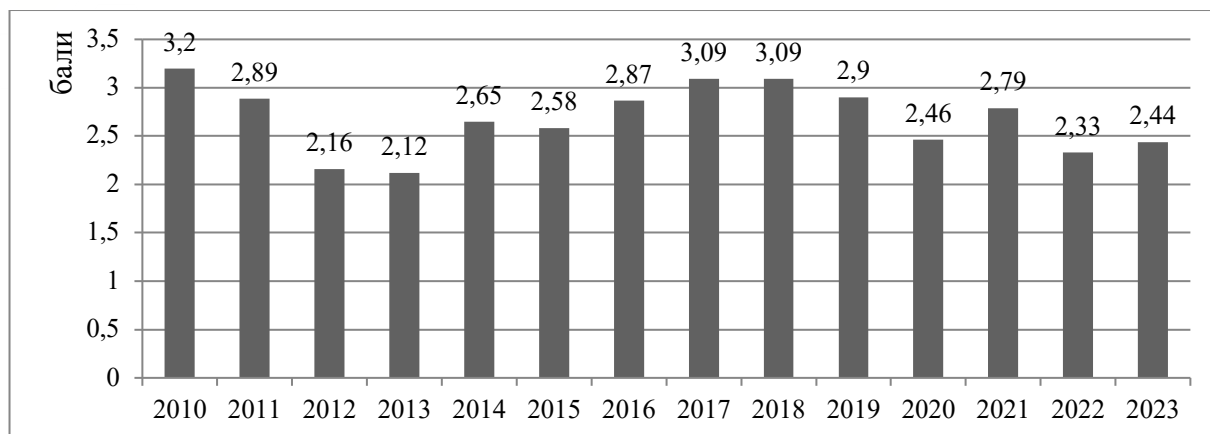

Рис. 2. Динаміка середньорічного індексу інвестиційної привабливості України за період з 2010 по 2023 роки

Джерело: створено авторами на основі [16]

Як бачимо, динаміка інвестиційного клімату за останній рік залишається вкрай стриманою. Відновлення економіки України потребуватиме значних фінансових ресурсів для модернізації виробничих потужностей, відбудови зруйнованої інфраструктури, житлових і соціальних об'єктів. Крім того, необхідно підвищувати конкурентоспроможність українських компаній на світовому ринку, залучати інновації, розвивати експортні можливості, а інвестиції є основним елементом у забезпеченні цих процесів. Відновлення зруйнованої інфраструктури (будинків, доріг, лікарень, шкіл тощо) є першочерговим завданням після закінчення бойових дій. Сьогодні об'єктивна ситуація для створення механізму державного партнерства стала більш актуальною. Реалізація масштабних проєктів модернізації багатьох галузей економіки потребує значних інвестицій, потужним ресурсом яких може бути приватний сектор. Державно-приватне партнерство дає можливість залучити приватний капітал для реалізації важливих проєктів та зменшити фінансове навантаження на державу, що особливо актуально в нинішніх умовах.

Хоча війна ще спричиняє значний вплив на економіку України, держава вже працює над майбутнім відновленням, що відкріє нові можливості для роботи основних секторів економіки. Сподіваємося, що це дасть Україні новий економічний імпульс і створить умови для впровадження реформ, які зміцнять

економіку, збільшать рівень зайнятості й підвищать добробут населення.

Державні програми підтримки, пільгові кредити та гранти допоможуть створити додаткові робочі місця та сприятимуть розвитку підприємництва на місцевому рівні. Відродження малого й середнього бізнесу (далі – МСБ) дасть багатьом українцям можливість започаткувати власну справу чи відродити сімейний бізнес, забезпечивши стабільність та економічну незалежність громад.

Оскільки Україна активно співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями (МВФ, Світовий банк, ЄБРР), важливим фактором для іноземних інвесторів є підвищений рівень правового захисту, стабільні економічні умови та передбачуваність фінансових ризиків. Інвестиційні моделі потребують адаптації до нових реалій, особливо з метою залучення міжнародного капіталу.

Міжнародна спільнота вже запропонувала розробити так званий «план Маршалла» для України. З огляду на це, спираючись на досвід країн, які подолали кризові ситуації (хоча й не такі масштабні та драматичні, як в Україні), очікується, що плани відбудови будуть конкретизовані в найкоротші терміни й вона розпочнеться одразу після припинення бойових дій. Зокрема, пропонується провести інвентаризацію майна, оцінити збитки та обсяги фінансування реконструкції, визначити джерела фінансування (наприклад, репарації, міжнародні донори, іноземні інвестиції) та пріоритетні напрями відновлення. Також необхідно розробити план реконструкції, оцінити наявні внутрішні ресурси й можливість запозичення міжнародних, запровадити спеціальні процедури (наприклад, спрощення державних закупівель, перегляд критеріїв прийнятності державної допомоги в певних секторах економіки тощо) [18, с. 363].

Оскільки основними елементами економічної реконструкції є високі технології, зокрема автоматизація, роботизація, цифрове енергоощадження, когнітивні технології та зайнятість, їх виробництво може стати основною

складовою стратегії фінансової стабілізації України. У короткостроковій перспективі пріоритетною метою інвестиційної політики є розвиток економіки шляхом збільшення локалізації виробництва в усіх галузях.

Основним питанням для інвесторів сьогодні є гарантії безпеки їхніх інвестицій під час та після воєнних дій. З огляду на те, що цей елемент є одним із найбільших стримувальних факторів, український уряд та міжнародні організації працюють над мінімізацією потенційних фінансових та інвестиційних ризиків. На практиці це найбільш прийнятний шлях для України, оскільки він усунув би більшу частину невизначеності та занепокоєння потенційних інвесторів [19]. Через це держава повинна удосконалювати механізми стимулювання інвестицій у відновлення економіки. Основні фактори стимулювання державою інвестицій подано на рис. 3.

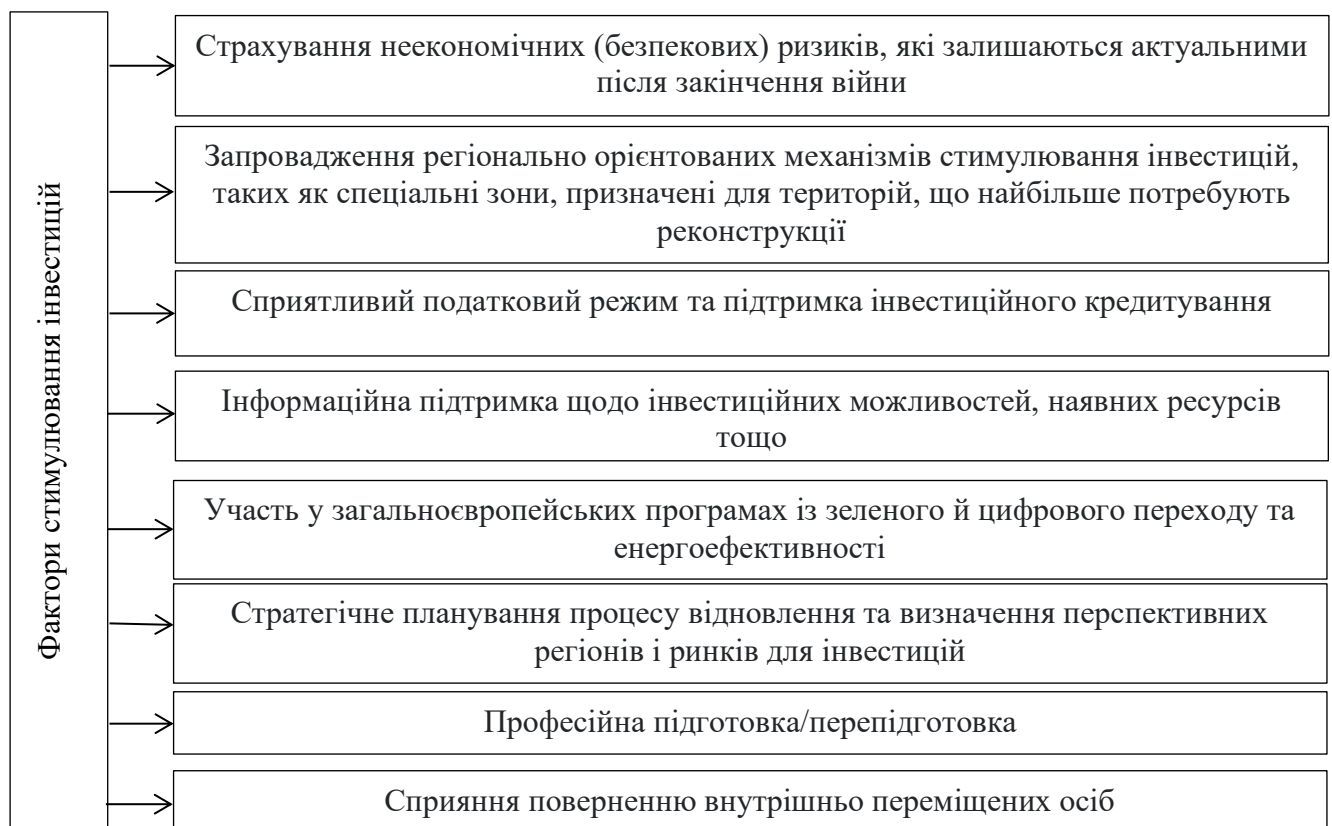

Рис. 3. Державне стимулювання інвестицій

Джерело: створено авторами на основі [20]

У світлі наслідків російської воєнної агресії було започатковано нову інвестиційну ініціативу Уряду України – Advantage Ukraine, що має на меті залучити майбутні інвестиції шляхом демонстрації видатних можливостей України в основних секторах, що мають особливе значення для післявоєнної держави.

Цільова програма відновлення економіки – це унікальна можливість, що сприятиме фінансовій стабілізації економіки. План відновлення передбачає інвестиції в розмірі 750 мільярдів доларів США і складається з трьох частин (табл. 1).

Таблиця 1

Потенційна структура фінансування відновлення економіки України,
млрд дол. США

	2022	2023–2025	2026–2032	Разом
Партнерські гранти	60–65	100–150	100–150	250–300
Партнерські позики/акц. капітал		100–1503	100–1504	200–300
Приватні інвестиції		>50	>200	>250
Загалом				>750

Джерело: складено авторами на основі [21]

На підставі аналізу особливостей інвестування в українську економіку та враховуючи досвід країн у досягненні цілей сталого розвитку [22, с. 86], визначено інвестиційні моделі, які сприятимуть післявоєнній фінансовій стабілізації та відновленню економіки.

Інвестиційна модель відновлення економіки України – це комплекс стратегій і механізмів, спрямованих на сприяння залученню капіталу, реконструкцію основних секторів економіки, модернізацію інфраструктури та забезпечення сталого розвитку в умовах постконфліктної відбудови. Така модель має бути адаптована до специфіки нашої країни, включаючи необхідність післявоєнного відновлення та соціально-економічних змін.

До основних інвестиційних моделей належать:

1. Модель прямого залучення іноземних інвестицій (FDI). Іноземні інвестиції можуть стати джерелом відновлення фінансування. Вони можуть охоплювати як прямі інвестиції в інфраструктуру, так і вільні економічні зони для залучення підприємств. Інвестиції в стратегічні сектори, такі як енергетика, агробізнес, інфраструктура й високі технології, прискорять економічне відновлення. Залучення міжнародних фінансових установ і країн-партнерів через кредитні лінії та гранти.

2. Модель державно-приватного партнерства (The public-private partnership model). Ця модель передбачає співфінансування проєктів державою та приватним сектором, зокрема, у сфері відновлення інфраструктури та будівництва доріг, мостів, аеропортів, шкіл та лікарень; розподіл ризиків між державним і приватним секторами – створення системи спеціальних фондів для залучення приватного капіталу через державні гарантії; державну підтримку та фінансування основних проєктів.

3. Модель інвестицій у відновлення інфраструктури (Infrastructure Investment Model). Відбудова інфраструктури (дороги, мости, залізниці, аеропорти, енергетичні мережі, житло) є пріоритетним напрямом. Міжнародні фінансові організації можуть надавати кредити на відновлення інфраструктури, водночас залучаючи приватних інвесторів для створення публічно-приватних партнерств (PPP).

4. Модель підтримки МСБ (A model for supporting small and medium-sized businesses) передбачає зосередження на стимулюванні внутрішніх інвестицій у МСП як основу для відновлення економіки; мікрофінансування та венчурні інвестиції в стартапи, що розробляють інноваційні продукти й бізнес-моделі; спрощення процедур для МСП, включаючи податкові пільги, пільгові кредити та фінансову й консультаційну підтримку підприємців.

5. Модель інвестицій у людський капітал (Human Capital Investment Model) має на меті інвестувати в освіту та професійну підготовку робочої сили,

щоб забезпечити майбутній економічний розвиток фахівцями; співпрацювати з міжнародними організаціями й закладами для підвищення рівня освіти в основних галузях із метою розвитку інноваційної економіки з висококваліфікованою робочою силою, підвищення конкурентоспроможності на ринку праці.

6. Модель інвестицій у відновлювальну енергетику та сталий розвиток (Investment model for renewable energy and sustainable development). Відновлення після війни може включати перехід на «зелені» технології, які передбачають дотримання вимог сталого розвитку. Це сприятиме інвестуванню в енергетичну ефективність, зокрема залученню «зелених» інвестицій через спеціалізовані фонди та програми міжнародних фінансових організацій на відновлювальні джерела енергії. Такі капіталовкладення матимуть не лише економічний, але й екологічний ефекти, створюючи нові робочі місця й підвищуючи енергетичну самодостатність та екологічну стійкість країни.

Активізація інвестиційної моделі для відновлення економіки України є важливим кроком для забезпечення сталого розвитку після економічних потрясінь, зокрема війни, та створення підґрунтя для подальшого зростання. Для ефективного відновлення економіки України необхідно залучити значні внутрішні й зовнішні інвестиції в основні сектори економіки, інфраструктуру та соціальну сферу. Успіх у цих секторах не лише сприятиме економічному відновленню України, а й закладе підвалини для сталого розвитку в майбутньому. Основні напрями активізації інвестиційних моделей відновлення економіки України представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Основні напрями активізації інвестиційних моделей відновлення економіки України

Інвестиційні напрями	Напрями активізації	Особливості
----------------------	---------------------	-------------

Формування ефективного інвестиційного клімату	Реформування правового середовища	Чітке та прозоре законодавство для захисту прав інвесторів. Податкові пільги. Спрощені процедури ведення бізнесу.
Інвестиції у відновлення об'єктів	Модернізація та реконструкція	Відновлення зруйнованих комплексів та покращення умов життя постраждалих громадян через державні програми підтримки.
Залучення іноземних інвестицій	Інвестиційна привабливість	Активне сприяння залученню іноземних інвесторів до фінансування реконструкції стратегічних галузей.
	Зниження ризиків для інвесторів	Підписання міжнародних угод для забезпечення захисту прав інвесторів. Запровадження національних схем гарантій для великих інвесторів.
	Фінансові інститути	Залучення кредитів та грантів від міжнародних фінансових організацій.
Розвиток та підтримка МСБ	Фінансова підтримка МСБ	Пільгові кредити для МСП на відновлення або розширення бізнесу. Розробка програм субсидування відсоткових ставок за кредитами для підприємців, які шукають інвестиції.
	Інноваційні хаби й бізнес-інкубатори	Створення бізнес-інкубаторів і акселераторів для підтримки стартапів у сфері високих технологій, зелених технологій та інноваційних рішень.
	Податкові стимули	Спрощення податкової звітності та зниження податкових ставок для інвесторів.
Інвестиції в інноваційні та високотехнологічні галузі	ІТ та стартапи	Підтримка й розвиток через гранти, податкові пільги та доступ до спеціалізованих фондів для стартапів.
		Створення умов для розвитку ІТ-хабів.
	Зелені та відновлювальні технології	Сприяння інвестиціям у проекти з відновлюваної енергетики.
Розвиток аграрного сектору	Модернізація аграрної інфраструктури	Інвестиції в модернізацію сільськогосподарської техніки та переробних підприємств.
	Інновації	Упровадження інноваційних технологій, використання

		автоматизованих систем управління.
Розвиток енергетики та енергоефективності	Альтернативна енергетика	Зменшення залежності від імпорту енергоносіїв та інвестування в розвиток відновлюваної енергетики.
		Створення схеми субсидування впровадження енергоощадних технологій.
Залучення фінансових ресурсів та міжнародної допомоги	Міжнародне фінансування	Створення фондів міжнародної допомоги, залучення коштів від міжнародних інвестиційних компаній, залучення коштів через міжнародні гранти.
	Створення спеціалізованих інвестиційних платформ	Організація інвестиційних платформ, які сприяють залученню капіталу в національні проєкти та підприємства за допомогою сучасних інструментів, таких як краудфандинг, зелене фінансування тощо.

Джерело: створено авторами

Інвестиційна модель відновлення економіки України є важливим інструментом для подолання наслідків війни та забезпечення сталого економічного розвитку. Вона має бути різноманітною та взаємопов'язаною, включаючи залучення іноземних коштів, розвиток державно-приватного партнерства, підтримку бізнесу, інвестиції в інфраструктуру, людський капітал та енергоефективність. Побудова такої моделі призведе до ефективного відновлення та сталого розвитку в майбутньому.

Пожвавлення інвестиційної моделі для відновлення економіки України вимагає комплексного підходу шляхом удосконалення правового середовища, фінансової підтримки бізнесу та інвестицій в інфраструктуру та інноваційні галузі.

Так, О. Кузьміна, К. Ярошенко [23] серед основних напрямів посилення інвестиційної активності в Україні називають покращення функціонування банківської системи, розширення внутрішнього ринку, підвищення спроможності державних інституцій та зміцнення верховенства права. Сприятливий інвестиційний клімат, доступ до фінансування від міжнародних партнерів та залучення іноземних інвестицій стануть основою

для стабільного економічного розвитку України після війни.

Низка стратегічних реформ, спрямованих на поліпшення бізнес-середовища, створення сприятливого інвестиційного клімату й подолання структурних проблем, таких як корупція, неефективне управління та висока частка неформальної економіки, також є важливими для відновлення економіки України. Інвестиційна модель відновлення економіки має передбачати механізми стимулювання реформ та створення сприятливих умов для капіталовкладень [24, с. 30]. Попри складні умови для української економіки в роки війни, іноземні інвестиції в Україну в цей період можуть надавати низку переваг, серед яких статус України як країни-кандидата на вступ до ЄС, цифровізація державних послуг, дерегуляція, скасування квот і тарифів на експорт товарів і послуг, безвізовий режим з країнами ЄС, податкові й митні пільгові умови сплати податків і тарифів, інтеграція енергетичної системи України до Європи, придбання бізнесу та активів за зниженими цінами.

Висновки. У нинішній ситуації розробка інвестиційних моделей для відновлення економіки України є надзвичайно важливою. Це потребує значних капіталовкладень для відновлення інфраструктури, розвитку промисловості, залучення іноземних коштів і реалізації стратегічних реформ. Залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій є критично необхідним для забезпечення економічного й соціального розвитку. Чітко спланована інвестиційна модель може стати основою для швидкого й ефективного відновлення економіки України.

Очікується, що державне партнерство посідатиме важливе місце у відновленні економіки України. Ефективна стратегія допоможе скоординувати зусилля держави, національних та міжнародних комерційних організацій у відновленні інфраструктури України й розробити практичну систему механізмів та інструментів, які сприятимуть післявоєнному економічному зростанню й соціальній стабільності.

Таким чином, інтегроване впровадження та адаптація багатокomпонентних інвестиційних моделей у процесі відновлення національної економіки сприятиме стимулюванню економічного зростання, активізації технологічного трансферу, формуванню нових секторів зайнятості, впровадженню інноваційних технологій і сучасних управлінських практик, що, своєю чергою, забезпечить модернізацію промислових потужностей і зміцнення конкурентних позицій держави на глобальній економічній арені.

Перспективи подальших досліджень полягають в оцінюванні ефективності інвестиційних моделей відновлення, зокрема порівнянні різних інвестиційних стратегій, таких як інфраструктурні проєкти, розвиток людського капіталу, підтримка малого та середнього бізнесу.

Список використаних джерел

1. Материнська О. А., Пустова П. Д. Відновлення та розвиток: інвестиційні перспективи України після війни. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. №64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-28>
2. Чернецька Т. Залучення інвестицій на засадах державно-приватного партнерства в умовах повоєнної розбудови національного господарства: передумови та інструментарій. *Економічний простір*. 2024. № 190. С. 294–299. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-53>.
3. Тодріна І., Євсєєв С. Інвестиційна складова формування модерної структури економіки України у післявоєнний період. *Новий колегіум*. 2023. № 4. С. 17–22. DOI: 10.30837/nc.2023.4.17
4. Вітер О. М., Килин О. В., Стручок Н. М. Європейські стратегії післявоєнної відбудови економіки. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. Вип. 16. С. 15–21. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.2>.
5. Зверяков М. І. Формування моделі економічного розвитку в нових історичних реаліях. *Економіка України*. 2022. № 8. С. 3–19. DOI:

<https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.08.003>.

6. Свірко С. В., Власюк Т. О., Шевчук О. А., Супрунова І. В. Державно-приватне партнерство як інструмент інноваційного розвитку урбанізованих територій. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 1(103). С. 118–127. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-1\(103\)-118-127](https://doi.org/10.26642/ema-2023-1(103)-118-127)
7. Kirchner R., Poluschkin G. Investing in Ukraine's Recovery. *Internationale Politik Quarterly*. 2024. URL: https://internationalepolitik.de/sites/default/files/ip-special_ukraine-recovery-conference.pdf (date of access: 14.12.2024).
8. Support to the Economic Recovery of Ukraine. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-02/undp-supporteconomicrecoveryukraine2024en_v04.pdf (date of access: 14.10.2024).
9. Macid A. A., Mursal M. R., Zakir A. L. Sustainability of post conflict recovery strategies: impact to azerbaijani economy. *South Florida Journal of Development*. 2023. Vol. 4. № 4. P. 1521–1532. DOI: 10.46932/sfjdv4n4-007
10. Stamm K., Vorisek D. The Global Investment Slowdown: Challenges and Policies. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099351003152335049/pdf/IDU0726e2460074a604ccb0be1e003a8396efccee.pdf> (date of access: 14.10.2024).
11. Moore R. J. Emerging from war: Public policy and patterns of foreign direct investment recovery in postwar environments. *Journal of International Business Policy*. 2021. №4. P. 455–475. DOI: <https://doi.org/10.1057/s42214-020-00084-4>
12. Bak D., Lee H., Biglaiser G. The Role of Foreign Direct Investment in Post-Conflict Economic Recovery and Peace-Building. *Foreign Policy Analysis*. 2024. Vol. 21. № 1. DOI: <https://doi.org/10.1093/fpa/orae032>
13. Ковель П. М. Аналіз надходження прямих іноземних інвестицій в Україну. *Бізнесінформ*. 2024. № 3. С. 87–95. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-87-95>.
14. Прямі іноземні інвестиції. *Мінфін: вебсайт*. URL:

<https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/2024/> (дата звернення: 14.12.2024).

15. Славкова А. А., Колісник Д. Р. Інвестиційна привабливість України: реалії в умовах війни та перспективи повоєнної відбудови. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-138>.

16. The official website of the European Business Association. Research. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-taanalityka> (date of access: 14.10.2024).

17. Орлова О. С. Післявоєнна відбудова України: аналіз окремих програмних засад. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. №3. С. 189–194. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.31>.

18. Антоненко В., Ляшок Я., Попова О., Катранжи Л., Ляшок Н. Інвестиційна привабливість України в контексті її поствоєнного відновлення. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2024. Т. 4 № 57. С. 363–380. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4410>.

19. Різник Д. В. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-60>

20. Кисляк Р. Інвестиції під час війни. Хто, куди і чому готовий вкладати гроші в Україні. *RBC: вебсайт*. 2024. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/investitsiyi-pid-chas-viyni-hto-kudi-i-chomu-1710245929.html> (дата звернення: 14.10.2024).

21. План відновлення України. Національна рада з відновлення. 2022. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/62c19ac16c921fc712205f03_NRC%20Ukraine%27s%20Recovery%20Plan%20blueprint_UKR.pdf (дата звернення: 14.10.2024).

22. Рудєвська В., Швець Н., Танасе В. Цивілізаційний розвиток як передумова прогресу в досягненні цілей сталого розвитку. *Socio-Economic*

Relations in the Digital Society. 2024. №1(51). P. 86–96. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.1.51.2024.550>

23. Кузьміна О., Ярошенко К. Інвестиційна привабливість України: оцінка та перспективні напрямки активізації. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-38>

24. Гуцан Т., Мельникова О. Тенденції інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану. *Галицький економічний вісник*. 2024. Т. 87. № 2. С. 30–39. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.02 (дата звернення: 14.10.2024).